

Energieprojecten in Zuid-Holland

In Zuid-Holland lopen momenteel veel energieprojecten, met name rondom de Rotterdamse haven. Het gaat onder andere om het aan land brengen van windenergie op zee, uitbreidingen van het elektriciteitsnet, de aanleg van buisleidingen voor het transport van waterstof en CO₂ en de opslag van CO₂ onder de Noordzee, die afkomstig is uit de Rotterdamse haven. Daarnaast wordt er gezocht naar mogelijke locaties voor de bouw van twee nieuwe kerncentrales.

Welke projecten lopen er?

Voorbeelden van projecten zijn:

- Aanlanden van windenergie van zee;
- Het uitbreiden van het elektriciteitsnet;
- De Delta Rhine Corridor, buisleidingen voor het transport van waterstof en CO₂;
- Het ontwikkelen van meerdere projecten voor CO₂-opslag;
- De aanleg van een waterstofleiding tussen Noordzeekanaalgebied en Rotterdam);
- Realisatie van het warmtenet Zuid-Holland;
- Zoektocht naar een mogelijke locatie voor twee nieuwe kerncentrales (p. 46).

Belangrijke mijlpalen in realisatie van projecten

Het afgelopen jaar startten diverse projecten in deze regio met de realisatie. De waterstofleiding in de Rotterdamse haven van Maasvlakte tot aan Pernis is aangelegd en gereed voor ingebruikname in 2026. Voor Porthos, een belangrijk CO₂-transport – en opslagproject, is in 2025 ook een definitief investeringsbesluit genomen. En de aanleg vordert: naar verwachting is het Porthos-systeem in 2026 operationeel. Ook voor Aramis, de infrastructuur voor het transport en de opslag van CO₂, gaat richting een definitieve investeringsbeslissing.

De aanleg van het warmtetransportnet WarmtelinQ in Zuid-Holland is nog altijd in volle gang. Met name op het tracé Vlaardingen – Den Haag (23 km) en Vondelingenplaat-Vlaardingen (6 km) zijn in 2025 zijn in dit stedelijke gebied vele kilometers aan leiding aangelegd voor het transport van restwarmte uit de Rotterdamse haven om huizen en bedrijven in Zuid-Holland duurzaam te kunnen verwarmen. Voor het tracé Rijswijk-Leiden (21 km) zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart.

Veel afhankelijkheden tussen projecten

In Zuid-Holland wordt hard gewerkt aan nieuwe energie-infrastructuur, maar de ruimte is schaars. Een goede afstemming met alle initiatiefnemers en coördinatie vanuit het Rijk is daarom belangrijk in de ontwikkelingen en de voortgang van alle projecten. Veel projecten zijn van elkaar afhankelijk. De hoeveelheid elektriciteitsprojecten, hun onderlinge afhankelijkheden en de koppelingen met projecten van regionale netbeheerder Stedin maken de opgave in dit gebied zeer complex.

Gebrek aan ruimte

In en om de Rotterdamse haven liggen diverse grote ruimtelijke claims die samenhangen met de nationale en regionale energieprojecten. Ook na 2030 zal naar verwachting ruimte nodig zijn voor verdere doorontwikkeling van de energie-infrastructuur. Dit terwijl de ruimte in het gebied beperkt is en ook nodig is voor andere ontwikkelingen zoals economische activiteiten, mobiliteit, natuur en milieu.

Binnen NOVEX Rotterdamse haven wordt door verschillende partijen (Rijk, gemeente Rotterdam, provincie Zuid-Holland en het Havenbedrijf Rotterdam) onderzocht hoe de beschikbare ruimte het beste gebruikt kan worden. Tijdens het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving op 2 juni 2025 is afgesproken om een startbeslissing voor het Bestuurlijk Overleg MIRT voor te bereiden waarin wordt voorgesteld een verkenning 'Ruimtegebrek haven & impuls leefomgeving' uit te voeren. Het doel van de verkenning is om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om voldoende ruimte te bieden voor de verschillende opgaves in en rondom de Rotterdamse haven, waaronder het aanleggen van energie-infrastructuur en de verduurzaming en ontwikkeling van industrie.

Momenteel zijn drie oplossingsrichtingen in beeld voor de verkenning:

1. Het beter benutten van bestaande ruimte binnen de Rotterdamse haven;
2. Herbestemmen van regionale bedrijventerreinen;
3. Onderzoeken van de nut- en noodzaak van een zeewaartse uitbreiding.

Niet alleen als doorvoer

Projecten zoals de Delta Rhine Corridor en uitbreidingen van het elektriciteitsnet gaan dwars door Zuid-Holland en Noord-Brabant richting de rest van het land. Daarbij is het belangrijk dat de provincies ook de voordelen van deze nieuwe infrastructuur in de regio benutten.

34. Verzwaring Elektriciteitsnet Rotterdam

Uitbreiding of verzwaring van het elektriciteitsnetwerk is noodzakelijk voor de verduurzaming van de industrie in Rotterdam. Ambities en mogelijke verplichtingen die bij verduurzaming horen moeten worden waargemaakt. Dit kan niet met het bestaande elektriciteitsnetwerk. Daarom komen er diverse uitbreidingen van het elektriciteitsnet binnen het industriecluster Rotterdam-Moerdijk, waar mogelijk versneld via het MIEK.

Project in het kort	Locatie	Provincie Zuid-Holland
	Thema	Elektriciteit
	Status	MIEK en Projectprocedure

Planning

Alle projecten hebben een verschillende inbedrijfname datum. De verwachte inbedrijfname van de projecten wordt momenteel onderzocht in het concept investeringsplan van TenneT. Naar verwachting is het definitieve investeringsplan april 2026 gereed.

Fase

Realisatiefase

Stand van zaken

Alle projecten zijn noodzakelijk voor de verduurzaming van het industriecluster. Op dit moment zijn ze allemaal in ontwikkeling. Voor deze projecten is de gemeente Rotterdam bevoegd gezag.

Locatie van het project

Het project vindt plaats in en rondom de Rotterdamse Haven en bestaat uit een aantal subprojecten:

- De bouw van een nieuw 380 kV-station op de Maasvlakte bij de Amaliahaven. Dit wordt opgenomen in de 380 kV-circuits Maasvlakte-Simonshaven-Crayestein;

- Uitbreiden van de 380 kV-installatie van station Simonshaven, en de volledige opname van het station in de 380 kV-circuits Maasvlakte-Simonshaven-Crayestein;
- Uitbreiden van 380 kV-station Simonshaven met twee 380/150kV-transformatoren en daarnaast de aanleg van twee 150 kV-circuits. Onderdeel daarvan is de aanleg van transformatorcabels;
- De bouw van een nieuw 380 kV-station in de Europoort. Het station wordt opgenomen in de 380 kV-circuits MaasvlakteWesterlee-Wateringen, inclusief vier nieuwe 380/150 kV-transformatoren;
- Het vervangen en uitbreiden van het bestaande 150 kV-station Europoort;
- De bouw van een nieuw 150 kV-station bij Oudeland, met als werknaam Rotterdam Petroleumweg;
- Het uitbreiden van het bestaande 150 kV-station in Geervliet Noorddijk, met daarnaast het vervangen en uitbreiden van het bestaande 150 kV-station Botlek én het verzwaren van de 150 kV-transportcapaciteit tussen Geervliet Noorddijk en Botlek;
- De aanleg van een nieuw 150 kV-station in het noordwestelijk deel van de Europoort, met als werknaam Merwedeweg. Daarnaast het verzwaren van de 150 kV-transportcapaciteit tussen de Europoort en Theemsweg.

Nieuwe projecten in 2025

In 2025 zijn er extra projecten aan de scope van het MIEK-project toegevoegd. Het betreft de bouw van nieuw 66/23 kV en 150/25 kV stations en uitbreidingen van de 150/25 kV en 25/10 kV capaciteit. Deze projecten zijn nodig om verduurzamingsambities van het industriecluster te realiseren.

Cluster Energie Strategie (CES)

Het uitbreiden van het elektriciteitsnet in de Rotterdamse Haven is van belang voor bijvoorbeeld het aantrekken van nieuwe bedrijven, maar ook voor het behoud van de bestaande industrie en bijbehorende werkgelegenheid. De verwachte vraag naar elektriciteit van de industrie staat in de CES Rotterdam-Moerdijk. Een CES vormt de basis waarop industrie, bedrijven, netbeheerders, energieproducenten en overheden tijdig besluiten over deze noodzakelijke infrastructuur kunnen nemen. Projecten uit de CES'en worden vervolgens opgenomen in de investeringsplannen van netbeheerders. Daarnaast zijn projecten uit de CES'en kandidaat voor het MIEK. Vanaf 2026 wordt het CES-proces vervangen voor DIVIT, Dialoog over Infrastructuur voor Industrie in Transitie.

Meer informatie:

www.rvo.nl/miek

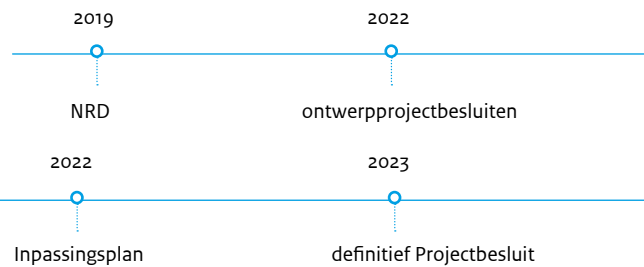
35. Net op zee - IJmuiden Ver Beta en Ver Gamma

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei en netbeheerder TenneT werken samen aan drie hoogspanningsnetten op zee voor het transport van elektriciteit vanaf het windenergiegebied IJmuiden Ver op zee naar het vasteland. Twee van deze verbindingen, genaamd Net op zee - IJmuiden Ver Beta en Net op zee - IJmuiden Ver Gamma komen aan land op de Maasvlakte. De procedure voor deze projecten is inmiddels afgerond en dit jaar is de bouw van beide projecten gestart.

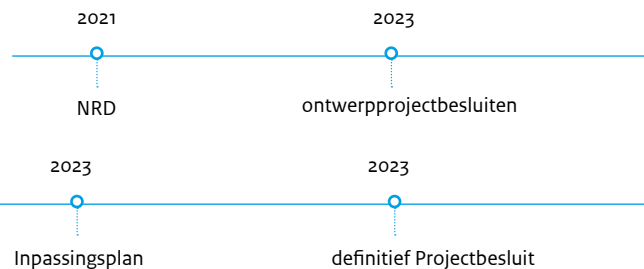
Project in het kort	Locatie	Provincie Zuid-Holland
	Thema	Elektriciteit
	Status	Projectprocedure en MIEK

Fase
Realisatiefase

Planning Planning Ijmuiden ver Beta

Planning Planning Ijmuiden ver Gamma

*Verwachte inbedrijfname van de projecten wordt momenteel onderzocht in het concept investeringsplan van TenneT. Naar verwachting is het definitieve investeringsplan april 2026 gereed.

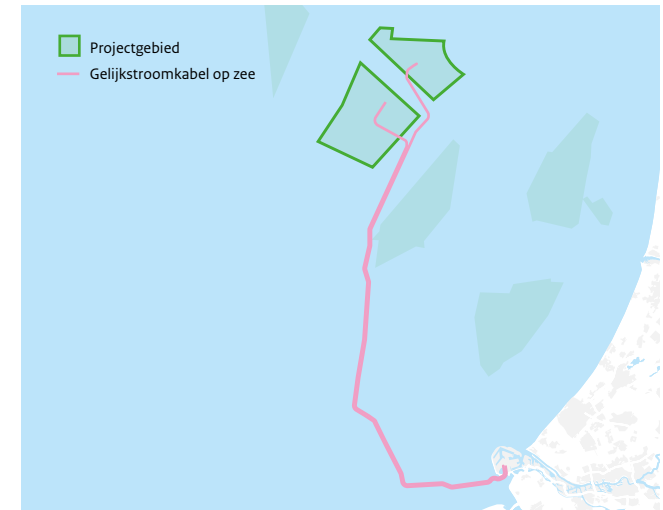
Stand van zaken

Voor beide projecten liepen in 2023 de beroepstermijnen voor de definitieve Projectbesluiten af. Daarmee zijn de definitieve besluiten onherroepelijk geworden en is de realisatiefase gestart. TenneT en de betrokken aannemers zijn vorig jaar met de bouw begonnen.

Locatie van de projecten

De windturbines in het noordelijk deel van het windenergiegebied IJmuiden Ver krijgen een directe aansluiting op een platform in het windenergiegebied. Het platform wordt met ondergrondse 525 kV-gelijkstroomkabels aangesloten op een converterstation op de Maasvlakte. Hier wordt de gelijkstroom omgezet in wisselstroom. Vervolgens gaat de elektriciteit via wisselstroomkabels van het converterstation naar het nieuw te bouwen hoogspanningsstation Amaliahaven op de Maasvlakte.

De derde verbinding (IJmuiden Ver Alpha) komt aan land in de provincie Zeeland. U leest meer over dit project op **pagina 109**.

6 Gigawatt (GW) aansluiten op het landelijke hoogspanningsnet

De drie verbindingen van Net op zee - IJmuiden Ver zijn onderdeel van de Routekaart Windenergie op Zee 2030. Per project wordt 2 GW aangesloten op het landelijke hoogspanningsnet. In totaal gaat het om een aansluiting van 6 GW.

Meer informatie:

www.rvo.nl/noz-ijmuiden-ver-beta

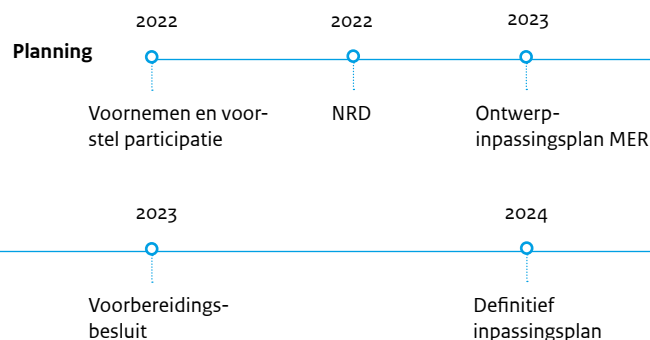
36. Net op zee: Nederwiek 2

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei en TenneT willen drie ondergrondse hoogspanningsverbindingen aanleggen. Die zijn nodig om de opgewekte energie van Windpark Nederwiek op de Noordzee naar land te transporteren. Een van deze hoogspanningsverbindingen – Nederwiek 2 – komt aan land op de Maasvlakte in Rotterdam. In 2024 is de Projectprocedure voor dit project afgerond.

Project in het kort	Locatie	Provincie Zuid-Holland
	Thema	Elektriciteit
	Status	Projectprocedure en MIEK

Fase
Realisatiefase

Stand van zaken
Tussen mei en juni 2024 liep de beroepstermijn voor de ter inzage gelegde besluiten. Niemand is hiertegen in beroep gegaan. Daardoor werden de betreffende besluiten op 15 juni 2024 onherroepelijk. In de komende periode bereidt TenneT met de betrokken aannemers de bouw voor.

Locatie van het project
Er komt een directe aansluiting tussen de windturbines in het noordelijk deel van het windenergiegebied Nederwiek en het converterplatform in hetzelfde windenergie- gebied. Het platform wordt met ondergrondse 525 kV-gelijkstroomkabels aangesloten op een converterstation op de Maasvlakte. Dit converterstation zet 525 kV-gelijkstroom om in 380 kV-wisselstroom. Vervolgens gaat de elektriciteit via ondergrondse wisselstroomkabels van het converterstation naar het landelijke hoogspanningsnet. Dit loopt via het toekomstige hoogspanningsstation Amaliahaven op de Maasvlakte.

6 Gigawatt (GW) aansluiten op het landelijke hoogspanningsnet
De verbindingen van ‘Net op zee: Nederwiek’ zijn onderdeel van de Routekaart Windenergie op Zee 2030. Deze routekaart helpt om de doelen te bereiken uit het Klimaatakkoord 2030. In de toekomst wordt duurzame energie opgewekt in windenergiegebied Nederwiek. De ondergrondse hoogspanningsverbinding is nodig om de energie uit dit gebied naar land te transporteren. Zo kunnen huishoudens er vervolgens gebruik van maken.

Per project wordt 2 GW aangesloten op het landelijke hoogspanningsnet. In totaal gaat het om een aansluiting van 6 GW op het landelijke hoogspanningsnet.

Meer informatie:
www.rvo.nl/nederwiek-2

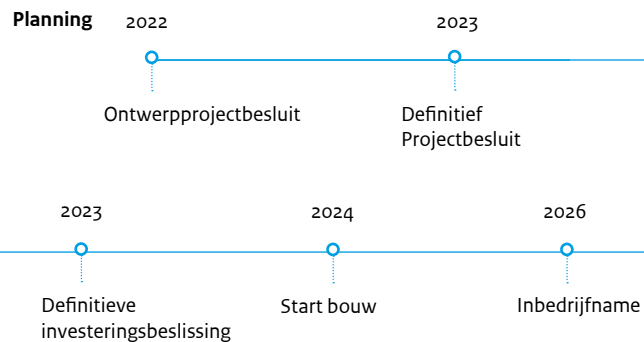
37. Porthos

Het project Porthos gaat over de aanleg van een CO₂-leiding door het Rotterdamse havengebied naar een opslaglocatie onder de Noordzee. Deze opslag is bedoeld voor de CO₂ die de Rotterdamse industrie uitstoot. Het project is een initiatief van het Havenbedrijf Rotterdam, Energie Beheer Nederland (EBN) en Gasunie.

Project in het kort	Locatie	Provincie Zuid-Holland
	Thema	CO ₂ -opslag
	Status	Projectprocedure en MIEK

Fase
Realisatiefase

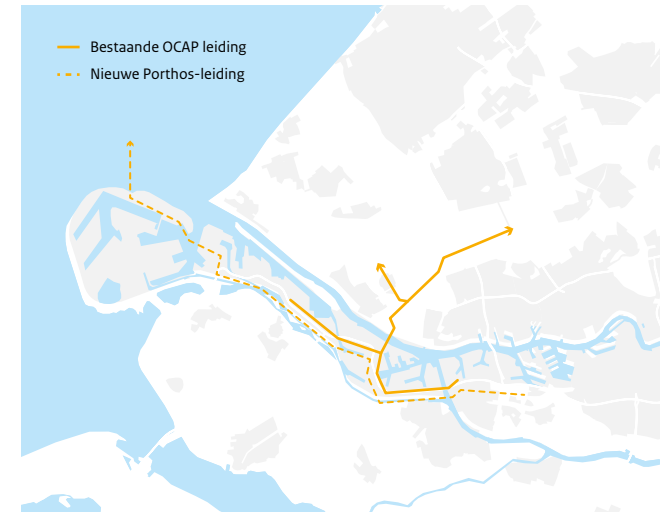

Stand van zaken

De aanleg van het Porthos-systeem is in volle gang en naar verwachting operationeel in 2026. Medio 2025 zijn zowel de 30 kilometer lange landleiding als de 20 kilometer zeeleiding volledig aangelegd. Deze verzamelleiding loopt van Pernis naar een compressorstation op de Rotterdamse Maasvlakte en vervolgens op de bodem van de Noordzee naar een platform op zee. Het compressorgebouw en de voorzieningen die daarbij nodig zijn, zijn in aanbouw. Het platform is een voormalig gasproductieplatform dat momenteel wordt omgebouwd en geschikt gemaakt voor de injectie van CO₂ in een uitgeproduceerd gasveld, ruim 3 kilometer onder de zeebodem.

Locatie van het project

De Porthos-infrastructuur bestaat uit een ondergrondse verzamelleiding op land en een pijpleiding op de bodem van de Noordzee. De CO₂ wordt getransporteerd vanaf het industriegebied waar deze door de industriële klanten wordt afgevangen naar een compressorstation op de Maasvlakte. De gecompriëerde CO₂ wordt door de leiding op de zeebodem naar platform P18-A getransporteerd, ongeveer 20 kilometer uit de kust. CO₂-opslag vindt plaats in voormalige gasvelden onder de Noordzee.

Belangrijke bijdrage aan klimaatdoelen

Nederland heeft duidelijke klimaatdoelstellingen: in 2030 moet de uitstoot van broeikasgassen met minimaal 55% zijn verminderd ten opzichte van 1990. In de fase tussen nu en 2050 bestaan het 'oude' en het 'nieuwe' systeem naast elkaar. Er is namelijk nog niet voldoende duurzame energie beschikbaar om onze fossiele brandstoffen, zoals aardgas, te vervangen. De opvang en opslag van CO₂ is een belangrijke maatregel om CO₂-uitstoot te verminderen en de klimaatdoelen te behalen. Porthos gaat circa 37 megaton CO₂ opslaan; dat is zo'n 2,5 megaton CO₂ per jaar gedurende 15 jaar.

Meer informatie:
www.rvo.nl/porthos

38. Aramis: transport en opslag van CO₂ onder de Noordzee

Het Aramis initiatief omvat een grootschalige transportinfrastructuur voor opslag van CO₂ in uitgeproduceerde gasvelden onder de Noordzee. Door CO₂ permanent op te slaan komt deze niet in de atmosfeer terecht. Het kabinet stimuleert CO₂-opslag, omdat er op korte termijn nog onvoldoende CO₂-vrije alternatieven beschikbaar zijn voor de industrie.

Project in het kort	Locatie	Zuid-Holland
	Thema	CO ₂ -opslag
	Status	Projectprocedure en MIEK

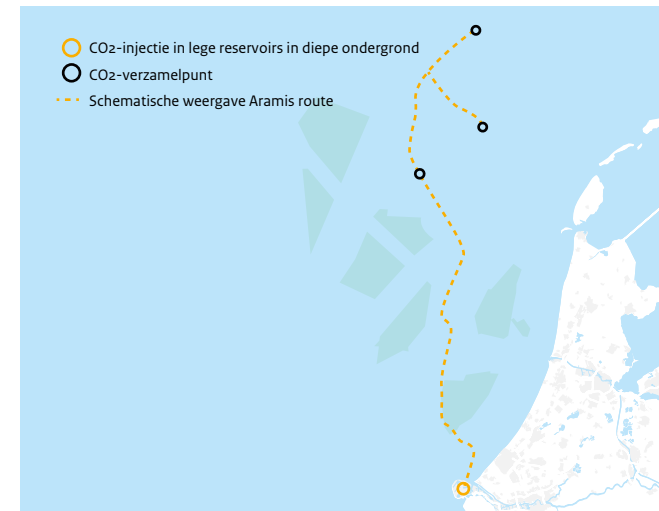
Fase
 Ontwerpprojectbesluit fase 5, ontwerpvergunningen en Milieueffectrapport

Stand van zaken
 In 2025 lag het ontwerpbesluit voor fase 5 van het Aramis-initiatief ter inzage. Het Aramis-project maakt vorderingen richting een definitieve investeringsbeslissing. Het project is van groot belang voor het halen van de klimaatdoelen en het behoud van de industrie. De initiatiefnemers Gasunie, Energie Beheer Nederland (EBN), Shell en TotalEnergies werken aan de afronding van de technische ontwerpfase. Het Aramis-project voorziet in een CO₂-pijpleiding met een capaciteit van 22 miljoen ton CO₂ per jaar en streeft ernaar voor 2030 operationeel te zijn.

Locatie van het project
 Het Aramis initiatief bestaat uit een terminal op de Maasvlakte die vloeibare CO₂ kan ontvangen die wordt aangeleverd door schepen, een compressorstation op de Maasvlakte om de CO₂ onder de juiste druk te kunnen transporteren, een zeeleiding vanaf de Maasvlakte naar een distributieplatform op zee, en platforms op zee die de CO₂ injecteren in lege gasvelden. De terminal (project CO₂next) wordt gerealiseerd door Vopak, Gasunie, Shell en TotalEnergies.

Het compressorstation van Porthos is in aan bouw en wordt uitgebreid met compressoren voor de 'Aramis CO₂' die via de zeeleiding wordt gebracht naar diepgelegen opslaglocaties onder

de Noordzee. De zeeleiding wordt gerealiseerd door EBN, Gasunie, Shell en TotalEnergies. De platforms op zee horen bij de gasvelden van Shell (project K14), TotalEnergies (project Lo4) en Eni (project L10CCS).

CO₂-transport en -opslag leiden tot vermindering van uitstoot
 Nederland heeft duidelijke klimaatdoelstellingen: in 2030 moet de uitstoot van broeikasgassen met minimaal 55% zijn teruggedrongen ten opzichte van 1990. In 2050 moet Nederland klimaatneutraal zijn. In de fase tussen nu en 2050 bestaan het 'oude' en het 'nieuwe' systeem naast elkaar. Er is nu namelijk nog niet voldoende duurzame energie beschikbaar om onze fossiele brandstoffen, zoals aardgas, te vervangen. De opvang en opslag van CO₂ is een belangrijke maatregel om de uitstoot van CO₂ te verminderen en de klimaatdoelen te behalen.

Meer informatie:
www.rvo.nl/aramis

39. Warmtesysteem Zuid-Holland

Het Warmtesysteem Zuid-Holland is een integrale, bovenregionale aanpak voor de ontwikkeling van een warmtenetwerk in de regio. Het zorgt er onder andere voor dat industriële restwarmte uit de haven gebruikt kan worden in de wijde omtrek. Door de verschillende projecten in samenhang te realiseren draagt dit project bij aan het creëren van ruimte op het elektriciteitsnet, beperkt het de ruimtelijke impact van opwek en zorgt het voor klimaatwinst.

Project in het kort	Locatie	Provincie Zuid-Holland
	Thema	Warmte
	Status	MIEK

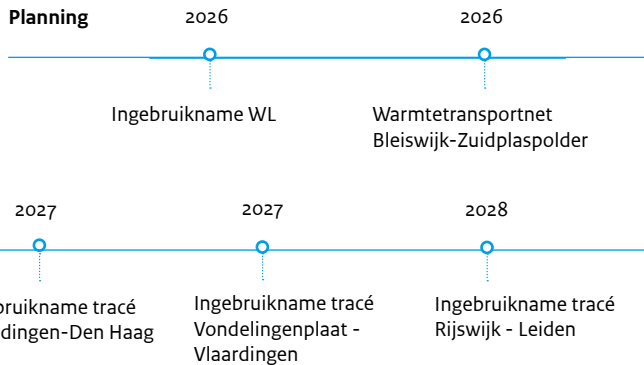
Fase
Realisatiefase

Stand van zaken

Een aantal projecten is in aanleg. De aanleg van WarmtelinQ (WLQ), het hoofdtransportleidingennetwerk heeft een drietal tracés. Het tracé tussen Vlaardingen en Den Haag, is vergevorderd. Ook het tracé Vondelingenplaat-Vlaardingen is volop in uitvoering. Het tracé Rijswijk-Leiden is gestart met de voorbereidende werkzaamheden. Ook Warmtenetwerk Westland en Grand Design Drechtsteden zijn in aanleg.

Locatie van het project

Het warmtesysteem loopt van het Rotterdamse havengebied naar Den Haag en de Leidse regio. Er zijn aftakkingen naar de Drechtsteden en richting Rijnland en Midden-Holland. Aftakkingen naar het Westland en het Oostland zijn voorzien. De ontwikkeling van duurzame warmtenetwerken gaat samen met het aanwijzen van warmtekavels en het oprichten van warmtebedrijven.

Ontwikkeling duurzame warmtenetwerken

In de provincie Zuid-Holland zijn veel initiatieven rondom warmte in de gebouwde omgeving en de glastuinbouw. In de Regionale Energiestrategieën (RES'en) staan verschillende initiatieven voor de ontwikkeling van warmtenetwerken. Daarbij wordt gekeken naar het gebruik van onder andere geothermie (aardwarmte), aquathermie (warmte uit water) en restwarmte uit het Havenindustriële complex in de omgeving van Rotterdam. In de toekomst kunnen hier nog andere bronnen bij komen, zoals restwarmte uit elektrolyse.

Het warmtesysteem zal vooral het elektriciteitsnet ontlasten en de bijbehorende opwek voorkomen. De projecten die nu in ontwikkeling zijn leveren al een klimaatwinst op van 0,41 megaton CO₂-reductie in 2030.

Meer informatie:

www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/warmtesysteem-zuid-holland

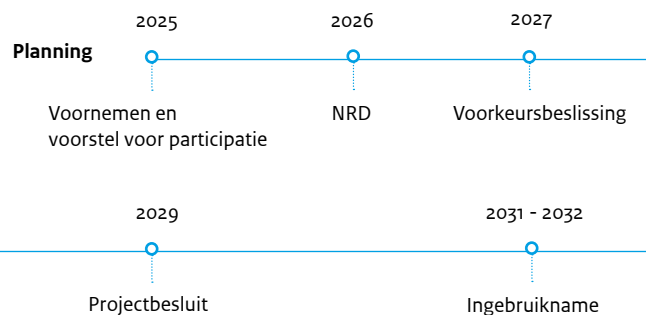

40. Waterstofnetwerk West-Nederland

Het project Waterstofnetwerk West-Nederland gaat over het aanleggen van een ondergrondse waterstofleiding. Deze leiding loopt van Spaarndam in Noord-Holland naar Mijnsheerenland in Zuid-Holland. Dit deel van het landelijke waterstofnetwerk is een belangrijke verbinding, want het verbindt het Noordzeekanaalgebied met het industriegebied Rotterdam. Hynetwork is verantwoordelijk voor de aanleg van de leidingen.

Project in het kort	Locatie	Traject tussen Amsterdam en Rotterdam
	Thema	Waterstof
	Status	MIEK en Projectprocedure

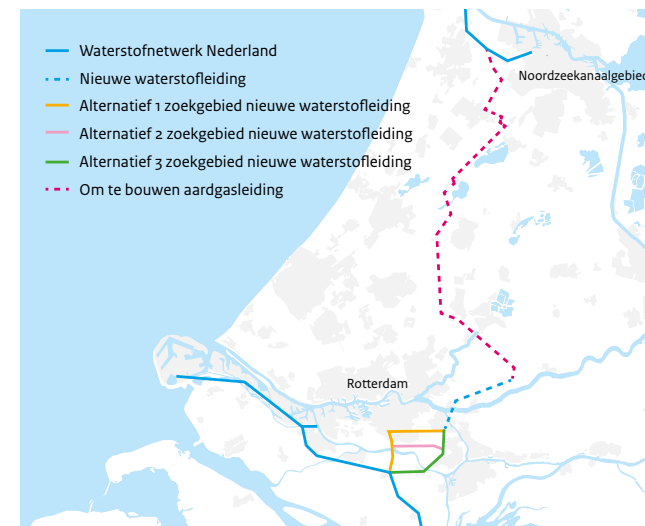
Fase
Voornemen en voorstel voor participatie

Stand van zaken
Van vrijdag 4 april tot en met donderdag 15 mei 2025 lag het Voornemen en voorstel voor participatie ter inzage. In die periode was het mogelijk om een reactie in te dienen. De reacties op het voornemen worden betrokken bij het opstellen van de concept-NRD. De concept-NRD is het onderzoeksplan waarin wordt aangegeven welke trajecten en welke milieueffecten worden onderzocht en tot in welk detail.

Locatie van het project
Het waterstofnetwerk West-Nederland verbindt de industrieclusters Noordzeekanaalgebied en Rotterdam-Moerdijk.

Informatie over het project
Een bestaande aardgasleiding tussen Spaarndam en Zuidbroek wordt omgebouwd en geschikt gemaakt voor het transport van waterstof. Tussen Zuidbroek en Mijnsheerenland komt een nieuwe waterstofleiding. In Spaarndam sluit de leiding aan op Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied. In Mijnsheerenland sluit de leiding aan op de waterstofleiding in de Delta Rhine Corridor en daarmee ook op de rest van het landelijke waterstofnetwerk.

Waterstofnetwerk Nederland
Het waterstofnetwerk in West-Nederland is onderdeel van het landelijke waterstofnetwerk dat door Hynetwork (100% dochteronderneming van Gasunie) wordt aangelegd. Dit landelijke netwerk (p. 51) verbindt de vijf grote industrieclusters in Nederland met elkaar en met de waterstofopslaglocaties én het buitenland.

Meer informatie:
www.rvo.nl/waterstofnetwerk-wn

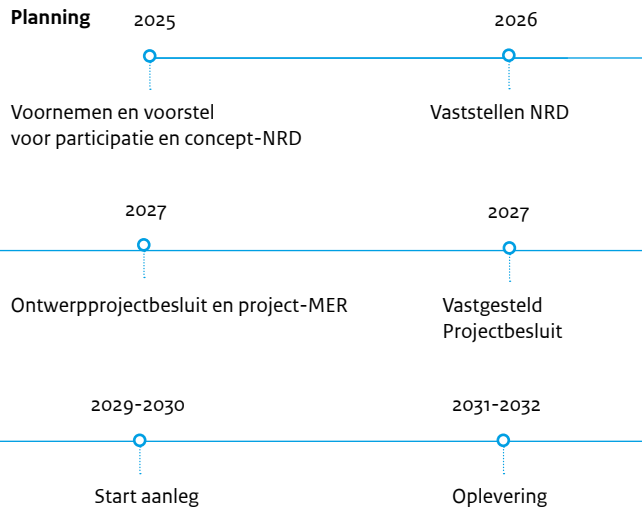
41. Delta Rhine Corridor West

De Delta Rhine Corridor (DRC) is het initiatief om ondergrondse buisleidingen aan te leggen tussen Rotterdam en de Duitse grens bij Venlo, via de industrie in Moerdijk. De buisleidingen worden in twee afzonderlijke delen aangelegd, die op elkaar aansluiten: DRC West en DRC Oost. DRC West voorziet in ondergrondse buisleidingen voor waterstof en CO₂ van Rotterdam, via Moerdijk, tot en met Boxtel. De DRC West en DRC Oost volgen beide een eigen Projectprocedure.

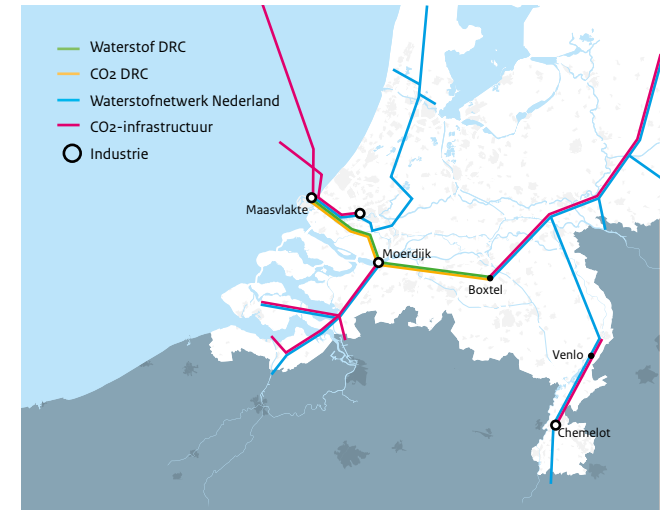
Project in het kort	Locatie	CO ₂ en waterstof
	Thema	Zuid-Holland en Noord-Brabant
	Status	Projectprocedure en MIEK

Fase
Voornemen en voorstel voor participatie, concept-NRD en Participatieplan

Stand van zaken
Het Voornemen en voorstel voor participatie is samen met het Participatieplan en de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) in het derde kwartaal van 2025 gepubliceerd. De reacties hierop worden beantwoord in de Nota van Antwoord en meegenomen bij de vaststelling van de NRD. De Nota van Antwoord en de NRD worden gepubliceerd in het eerste kwartaal van 2026.

Locatie van het project
Het tracé voor de DRC West ligt zoveel mogelijk in het daarvoor gereserveerde gebied uit het PEH en loopt van Rotterdam, via Moerdijk, tot en met Boxtel. Op de Maasvlakte volgt DRC West een tracé dat in samenspraak met het Havenbedrijf/Leidingenbureau Rotterdam wordt bepaald.

Samenhang met andere projecten in de regio

Waterstof

- De DRC West verbindt op meerdere plaatsen tracés van het landelijk waterstofnetwerk (WN) op de industrie: WN West-Nederland bij Mijnsheerenland, WN Zuidwest-Nederland bij Moerdijk en WN Oost-Nederland bij Boxtel. Het draagt hiermee ook bij aan verbindingen met België, Duitsland en de waterstofopslag bij Zuidwending.

CO₂

- Het CO₂-tracé sluit in Boxtel aan op de DRC Oost, en op een mogelijke CO₂-route vanuit Noord-Nederland. Bij Moerdijk sluit DRC West aan op de Delta Schelde CO₂connection, die vanuit België en Zuidwest-Nederland naar Moerdijk zal lopen.

Meer informatie:

www.rvo.nl/drc-west